

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Lukket samråd om internetadgang ved prøver på de gymnasiale uddannelser
Titel	Svar på spørgsmål AK og AL
Målgruppe	Undervisningsudvalget
Arrangør	Undervisningsudvalget
Taletid	8 minutter
Tid og sted	Tirsdag den 26. september 2017 kl. 13-14 i Folketinget

Disposition

1. Indledning
2. Svar på spørgsmål AK
3. Svar på spørgsmål AL

1. Indledning

- Udvalget har efter ønske fra Marianne Jelved (RV), Annette Lind (S) og Jacob Mark (SF) stillet mig spørgsmål AK og AL.
- Jeg vil besvare spørgsmålene hver for sig, og så kan vi tage en debat efterfølgende. Jeg vil lægge ud med spørgsmål AK om elevernes digitale kompetencer.

2. Svar på samrådsspørgsmål AK

- Spørgsmålet lyder: ”Hvad er ministerens holdning til, at centrale interessenter på gymnasieområdet som bl.a. gymnasielærere og forskere er kritiske overfor at afskaffe internetadgang til skriftlige eksamener og samtidig fremhæver, at det harmonerer dårligt med kravet om større fokus på elevernes digitale kompetencer i den nye gymnasireform, som det fremgår af ”Forsker advarer mod internetforbud ved eksamen”, bragt på b.dk den 6. september 2017 og ”Lærere kritiserer forbud mod internet til eksamen”, bragt på gymnasieskolen.dk den 12. september 2017?”

Snyd i gymnasiet

- Jeg vil indlede med at skitsere baggrunden for, at jeg mener, jeg er nødsaget til at handle.
- Der er i dag store udfordringer med snyd ved prøverne på de gymnasiale uddannelser. Jeg vil gå så langt som at sige, at der nogle steder findes en snydekultur.
- Vi hører gang på gang historier om snyd – og også om mere systematisk snyd med fx firmaer, der mod betaling kan lave eksamensopgaver for eleverne. Og om elever, der under prøver kommunikerer med andre udenfor eksamenslokalet ved hjælp af Facebook, mail og sms.
- Snyd, som vi ser det i dag i gymnasiet, kan være med til at underminere vores uddannelses- og prøvesystem og den legitimitet, som der skal være omkring systemet.

- Jeg mener, at vi er nødt til at sende det tydelige signal, at snyd ikke accepteres og indrette vores eksamener, så der er mindst mulig adgang til snyd.

Afskaffelse af den fri internetadgang som fagligt hjælpemiddel

- Når jeg har truffet beslutning om at afskaffe den frie internetadgang som fagligt hjælpemiddel, handler det derfor om at klart markere, at snyd er uacceptabelt og samtidig mindske adgangen til snyd.
- Vi kan desværre se, at det er alt for fristende at snyde til eksamen, når der er adgang til internettet. Det er for nemt at hente svar fra andre udenfor eksamenslokalet. Fjernelse af internet som fagligt hjælpemiddel skal være med til at komme snyd til livs.
- Men min beslutning handler også om at fastholde den faglige troværdighed i vores prøver i gymnasiet.
- Prøverne har et klart formål: De skal dokumentere, i hvilken grad eksaminanden opfylder de mål og krav, der er fastsat for faget og uddannelsen.
- Eleverne skal altså vise, hvad de ved og kan til eksamen – ikke hvor hurtige de er til at søge informationer på nettet.

Digitale kompetencer

- Afskaffelsen af den frie adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel betyder ikke, at vi skal svække indsatsen for at styrke elevernes digitale kompetencer.
- Som et led i gymnasiereformen har vi styrket fokus i de enkelte fag på elevernes digitale kompetencer, digitale medier, kildekritik og digitale fælleskaber. Det er fx sket i fagenes læreplaner.
- Kildekritik og informationssøgning fylder stadig meget i gymnasiet. Og det skal det også, for internettet er en del af de unges hverdag og senere arbejdsliv – selv om der selvfølgelig er lang tid hertil, når man går i gymnasiet.
- Det er derfor helt naturligt, at eleverne i den daglige undervisning arbejder med internettet og lærer kritisk informationssøgning.
- Ved prøverne kan eleverne også fremover arbejde med digitale medier og kildekritik gennem film- og lydclip eller andre former for bilag, hvor eleverne skal sortere i informationen og forholde sig kritisk. Det skal bare foregå uden internettet som hjælpemiddel.
- Det er helt afgørende for mig, at prøven ikke bare bliver en prøve i informationssøgning på internettet, og at prøvebetingelserne ikke frister eleven til at få

prøvebesvarelsen udformet på uærlig vis. Ved prøven skal det dokumenteres, hvad den enkelte ved og kan i det pågældende fag.

- Som indskud kan det bemærkes, at internettet – da man indførte adgangen til internet – mere havde karakter af opslagsværk, hvor sociale fora og netværk fylder mere i dag.
- Det er vigtigt for mig, at vi sikrer, at alle har lige prøvevilkår. Jeg mener, at vi skylder skolerne og eleverne at sætte faste rammer for, hvad man må til prøven. Ved at afskaffe den frie internetadgang tager vi et skridt på vejen til at sikre, at prøven i endnu højere grad end i dag dokumenterer, hvad eleven ved og kan.
- Og adgang til videre uddannelse må ikke afhænge af, hvem man kender – eller hvad man kan betale for en opgave – men af, hvad man kan.
- I øvrigt svarer de forhold, som jeg nu indfører for danske elever, til forholdene i lande som Sverige, Holland, Estland, Letland, Litauen og Finland, hvor fri internetadgang heller ikke er tilladt som fagligt hjælpemiddel.

Hjælpemidler i øvrigt

- Jeg vil fremhæve, at eleverne fortsat vil have adgang til godkendte hjælpemidler ved prøverne, herunder digitale ordbøger og e-bøger, og at mange prøver fortsat vil blive afviklet digitalt i Netprøver.dk.
- Jeg ændrer heller ikke på skolernes mulighed for at tilbyde særlige prøvevilkår til fx ordblinde elever og lignende.

3. Svar på samrådsspørgsmål AL

- Jeg vil nu svare på spørgsmål AL om indholdet af gymnasieforliget.
- Spørgsmålet lyder: ”Hvordan forholder ministeren sig til, at spørgsmålet om at forbyde internetadgang til prøver og eksamener blev drøftet og afvist som en del af gymnasieforliget, både på et forhandlingsmøde og bagefter i et minister-svar, som fastslår, at der med digitalisering også forstås digitale prøver og elevernes mulighed for at ”demonstrere en hensigtsmæssig omgang med kilder i forbindelse med informationssøgning på nettet”, jf. undervisningsministeriets interne svar til forligskredsen, dateret den 1. maj 2016?”

Gymnasieforhandlingerne

- Spørgsmålet om prøver på de gymnasiale uddannelser blev drøftet under forhandlingerne til en ny gymnasiereform i foråret 2016. Der indgår på baggrund af forhandlingsforløbet en række passager om prøverne i den endelige aftaletekst.

- For det første skal prøverne forenkles og fornys. Gymnasireformen har medført en række ændringer af det faglige indhold af fagene, og prøverne skal opdateres, så der er sammenhæng mellem, hvad eleverne skal kunne, og hvad eleverne bliver evalueret på ved prøverne.
- For det andet skal de traditionelle skriftlige prøver på papir udfases, og nye digitale skriftlige prøver udvikles. Det indebærer, at der fremover i højere grad fx benyttes store datasæt.
- Spørgsmålet om adgang til internettet fremgår ikke af aftaleteksten. Det blev drøftet under forhandlingerne, men det er ikke med i den endelige aftale. Den endelige aftale afspejler et kompromis mellem aftalepartierne, og der er derfor mange af drøftelserne fra forhandlingerne, der ikke er en del af aftalen.
- Spørgsmålet er altså ikke forligsbelagt. Det er mig som undervisningsminister, der træffer beslutning om reglerne om adgang til internettet på bekendtgørelses- og vejledningsniveau.

Bilag 151

- I spørgsmålet henvises der til bilag 151 fra gymnasieforhandlingerne.
- Under forhandlingerne blev der udsendt over 200 bilag med svar på forskellige spørgsmål. Spørgsmålene afspejler drøftelserne i forhandlingskredsen.
- Mange af de udsendte bilag er uaktuelle, fordi de afspejler et forhandlingsforløb, hvor partierne kom med hver deres ønsker til den endelige aftale.
- I det udsendte bilag 151 spørges der til regeringens forslag til digitalisering af prøverne. Formuleringen fra bilaget er ikke med i den endelige aftale. Derfor er det ikke en del af gymnasieforliget, ligesom flere andre bilag rummer svar fra den daværende regering, som ikke er blevet en del af den endelige aftale.

Tiltag mod snyd

- Jeg vil understrege, at jeg bakker op om aftalen om en gymnasireform fra juni 2016. Jeg synes faktisk, at vi har lavet en god reform, som skaber gode rammer for de gymnasiale uddannelser.
- I reformen har vi aftalt, at vi skal sætte ind over for snyd i gymnasiet. Lukningen af den frie adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel kan ikke stå alene. Vi skal bekæmpe snyd med flere midler.
- Som jeg tidligere har drøftet med gymnasieforligskredsen, har vi taget en række initiativer til bekæmpelse af snyd med studie- og ordensbekendtgørelsen og ek-

samensbekendtgørelsen. Fx indføres det, at snyd i yderste konsekvens kan medføre bortvisning fra uddannelsen.

- Vi skal også se på, hvad vi kan gøre på længere sigt fx med hensyn til tekniske løsninger, tilrettelæggelse af eksamenstilsynet, generelle regler og fagspecifikke ændringer, som skolerne kan bruge til at forhindre snyd.
- Jeg er også optaget af, at vi er tydelige om, hvad vi forventer i prøvesituationen. Eleverne skal vide, hvad de må, og at prøvesituationen er en dokumentation for, hvad de kan. Jeg vil overveje, om der skal indføres nyt et eksamensreglement, som tydeliggør reglerne for hjælpemidler ved prøverne.
- Eksamen skal afvikles på en måde, som er fair og objektiv. Den skal kunne vurdere den enkeltes viden og færdigheder i det pågældende fag.
- Jeg vil tage initiativ til at drøfte dette med gymnasieforligskredsen senere på året.
- Tak for ordet.